Horizon-TAAL

januari-februari 2017

Jaargang 49 - nummer 283

Kongresanoj de Benelux-kongreso 2016 en Lier

Manĝemuloj de Zamenhoffesto 2016 en Ostendo

www.esperanto.be

Met steun van de Vlaamse Gemeenschap

INHOUD

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w.
49ste jaargang - januari-februari 2017
Verschijnt de 1ste van elke oneven maand
Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd

Redactie en administratie: Vlaamse Esperantobond v.z.w. - Lange Beeldekenstraat 169, 2060 Antwerpen - tel.: 03 / 234 34 00 - Epost: horizon.taal@esperanto.be
webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl

Abonnementen: 25,00 EURO

Rekeningen: t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen
KBC IBAN BE31 4025 5105 3155, BIC: KREDBEBB
de Post IBAN BE66 0000 2653 3843, BIC: BPOTBEB1

Redactie: Piet Glorieux

Tekstopmaak: Eriko D'Hondt

Medewerkers: Marc Cuffez, Ivo Durwael, Katja Lôdör, Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, André Ruysschaert, Piet Glorieux, Emiel Van Damme, Kris Panis, Mireille Storms, Ivo Vercammen, Heidi Goes, André Staes en Yves Nevelsteen e.a.

Verantwoordelijke uitgever: Flandra Esperanto-Ligo, Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen, Belgio

TEN GELEIDE

Terwijl ik dit schrijf is men met man/vrouw en macht aan het verhuizen van de Frankrijklei naar de Lange Beeldekensstraat. Streefdoel is dat de Vlaamse Esperantobond en de Antwerpse club *La Verda Stelo* op 24 december de deur achter zich dichtslaan in de Frankrijklei.
Die oude stek moeten verlaten gebeurt met pijn in het hart – partir c'est mourir un peu – want men laat er veel herinneringen achter en men heeft uiteindelijk veel materiële en menselijke middelen geïnvesteerd in de Frankrijklei. Anderzijds biedt de nieuwe locatie ook nieuwe kansen. De nieuwe VEB-zetel bevindt zich in een multiculturele wijk, met veel jonge mensen, waar een groot deel van het leven zich op straat afspeelt. Dit biedt mijns inziens kansen die we moeten grijpen.
En in verband daarmee. In een column in het Zwitserse blad *L'Hebdo* heeft de in Franstalige middens bekende auteur Guy Sorman* het over een nieuw verschenen Engelstalig boek over Esperanto ("Bridge of Words", Esther Schor). Volgens hem moeten "mondialisten", bv. esperantisten, hun ideeën een meer spirituele invulling geven, teneinde weerstand te bieden tegen het groeiende nationalisme. Kortom, esperantisten moeten teruggrijpen naar "la interna ideo" van Zamenhof. Om over na te denken… bijvoorbeeld tijdens het nieuwe jaar.

Ik wens jou, beste lezer, in elk geval een prachtig Nieuw Jaar.

Piet Glorieux

** De column verscheen in een vertaling van István Ertl op de Esperantoblog Libera Folio onder de titel 'Internan ideon por tutmondistoj'.*

Uitnodiging aan de administrantoj van de Vlaamse Esperantobond

Algemene Vergadering

zaterdag 18 februari 2016 om 14 uur
Esperantohuis, Lange Beeldekensstraat 169 te 2060 Antwerpen

Agenda

- **Goedkeuring verslag vorige algemene vergadering.**
- **Stemopneming**
- **Bestuursverkiezing (vanaf nu voor 3 jaar)**
- **Evaluatie werkjaar 2016**
- **Goedkeuring jaarrekening 2016**
- **Rente groene rekeningen**
- **Evolutie Esperantohuis**
- **Varia**

ESPERANTO IN LIER
BENELUX-CONGRES 2016

Van 16 tot en met 19 september ll. heeft het pittoreske stadje Lier een klein beetje méér "groen" gezien door de aanwezigheid van het Esperanto-Benelux-congres.

Voor de tweede editie van dit Benelux-congres, het vorige werd in 2011 in Antwerpen gehouden, hadden de organisatoren bewust gekozen voor een kleinere stad om er hun vlag op te hangen. Motivering was dat het daar gemakkelijker is om zichtbaar te zijn dan in een grootstad.

Het congres duurde ook wat langer dan gebruikelijk (van vrijdagmiddag tot maandagmiddag) in de hoop zo meer mensen van over de grenzen te lokken. Of die strategie (goed) heeft gewerkt, laten we aan de deelnemers over. In elk geval mocht het congres mensen uit Frankrijk, Duitsland en zelfs Denemarken verwelkomen, naast de Benelux'ers uit Vlaanderen, Brussel, Wallonië en Nederland natuurlijk. En op zondag, "la malferma tago", daagden ook enkele belangstellende niet-esperantisten op. Bovendien knoopten een aantal mensen van de wijde omgeving van Lier, die ooit de taal hadden geleerd, weer aan bij Esperanto.

Zoals gebruikelijk was er tijdens het congres een ruim en gevarieerd aanbod van activiteiten: voor beginners en gevorderden, voor Esperantogebruikers en Esperanto-activisten, voor lichaam en geest, voor ratio en emotie, binnens- en buitenshuis, te voet, met de fiets, trein, en zelfs... te water.

Locatie van het congres was het nagelnieuwe cultuurhostel "Bed Muzet", waar deelnemers ook konden overnachten. Het aanpalende restaurant "Bar Muzet" nam de catering voor zijn rekening.

Het congres ging vrijdagnamiddag van start met een wandelverkenning van het schilderachtige stadje o.l.v. de plaatselijke Lierse esperantiste Liliane. Ondertussen stroomden nog vele andere deelnemers toe, onder wie Veronika Poór, algemeen directeur van UEA, die het congres vereerde met haar medewerkende aanwezigheid. Voor het avondprogramma beten de jongeren de spits af met o.a. een leuke interactieve geluidsimprovisatie met Pjotr en een levendig optreden van Jonny M, een jonge reggaerapper uit Keulen.
Tijdens de volgende dagen moesten de deelnemers vroeg uit de veren, want het voormiddagprogramma startte al om 9 uur. Nog niet volleerde esperantisten, beginners en gevorderden, konden terecht bij de cursussen van Françoise, Kiki en Gunter.

Weetgierigen vonden hun gading bij voordrachten over de Esperantotaal, -literatuur, toerisme, astronomie en schrijfsystemen waarvoor André, Lode, Marc, Christian en Bernard-Régis instonden. Actievelingen konden inspiratie opdoen tijdens het seminarie, gespreid over drie dagen en geleid door Flory, Valère en Veronika, met als thema "Nuntempa varbado por Esperanto" (Hedendaagse werving voor het Esperanto).

De namiddag was voorbehouden voor puur genieten: toerisme en creatieve workshops. Het uitstekende weer droeg zeker ook bij tot het succes. Zoals boven reeds vermeld gidste de Lierse Liliane door haar pittoreske stad, Eddy en Piet leidden dagelijks fietstochten in goede banen, o.a. naar het diamantcentrum in Nijlen, waar Eddy ook instond voor de sublieme vertolking. Ella begeleidde een groep met de trein naar een aantal belangrijke architectuurparels in Antwerpen. Monica organiseerde een boottocht op de Nete.
De thuisblijvers konden zich op een creatieve manier uitleven met glazen parels (Rita en Jean-Pierre) of genieten van een deugddoende massage (Anne).

Terwijl het vrijdagavondprogramma uit eigentijdse muziek bestond, was het zaterdagavondprogramma klassiek geïnspireerd. Het barokensemble Sognabile van Tine, gevolgd door twee muzikanten "van eigen bodem" (Pjotr en Samy), bracht een gesmaakt optreden.
Omdat de organisatoren ervan overtuigd waren dat het congres meer moest zijn dan een "gezellig samenzijn" voor esperantisten, werden ook zo veel mogelijk activiteiten voorzien voor de "buitenwereld". Zaterdag was er een "verrassingsact" op het Zimmerplein, het bekendste plein van Lier, voorafgegaan door een beiaardconcert door gastbeiaardier met wereldfaam en esperantist Jo Haazen.
Alle congresdeelnemers brachten er in stralend weer de "Eŭropa himno" ten gehore, in de vorm van een moderne flashmob, toegelaten door de stad Lier, instrumentaal begeleid door Tine en moeder Monica, die hun muzikale opleiding volgden in de academie van Lier. Tussendoor informeerden esperantisten, met een foldertje, voorbijgangers, die er vrij positief op reageerden.
Zondagvoormiddag was er een extra programma voor niet-esperantisten, die wegwijs werden gemaakt in de wereld van Esperanto door Yves, Françoise en Nicky.

Tijdens de afsluitende zondagavond presenteerden Lode en Piet nog een Benelux-quiz. En daarmee zat het erop.

Dank aan alle medewerkers en niet het minst de stille werkers aan het buffet, bij de voorbereiding en het opruimen: Raf, Paula, Christiane, Liliane, Mireille en Willy, Ella. Dank ook aan Lode, onze webmaster, Gerd, die de boekendienst op zich had genomen en niet te vergeten technicus Paul, die een onmisbare schakel was in de organisatie.
Maar vooral aan initiatiefnemer/motor van het congres Nicky en echtgenoot Ivo.

In totaal hebben zo'n tachtig mensen minstens één dag deelgenomen en iedereen bleek (zeer) tevreden, getuige de vele reacties tijdens en na het congres. Het congres kan dus terecht een succes genoemd worden.
Een deelnemer drukte het als volgt uit enkele dagen na het congres:
En mia hejmo mi ne povas preterlasi ĉiufoje denove gaje prikomentarii la diversajn spertojn kaj rememorojn de laŭ mi sublime… sukcesa kongreso.
Mi vere esperas ke baldaŭ, ie en la Benelukso, ni povos denove ĝui simile belan kongreson.
Collega's Benelux-inwoners, voel u aangesproken!

Piet Glorieux
co-organisator

ESPERANTO-weekend

Voor wie? *Als je nog nooit Esperanto hebt geleerd, of jouw Esperanto is nog niet zo goed als je zou willen, ben je van harte welkom. Er wordt op verschillende niveaus les gegeven. De nadruk ligt op het oefenen van het spreken in Esperanto in kleine groepen.*

Wanneer? *Het volgende studieweekend vindt plaats van vrijdagavond 3 maart t/m zondagmiddag 5 maart 2017, in het Koetshuis van de Stevenshof te Stevensbeek (ten zuiden van Nijmegen).*
De kosten voor dit studieweekend bedragen € 75,- pp.(leden van Esperanto Nederland en NEJ betalen € 65,-). In de prijs zijn inbegrepen: lessen, het overige programma, overnachtingen, maaltijden, koffie en thee.

Meer informatie **http://esperanto-nederland.nl/ned/studieweekend.php**

Vragen *studosemajnfino@esperanto-nederland.nl*

AMIKUMU

een app om sprekers van een taal in je buurt te vinden

Bijna 600.000 mensen leren ondertussen Esperanto via de Duolingo-cursus "Esperanto voor Engelstaligen". Er heerst daardoor een vernieuwd enthousiasme onder de sprekers van deze taal. Maar populair is het Esperanto momenteel niet. Een van de redenen hiervoor is dat de Esperantobeweging eerder gesloten is; al te vaak richten Esperanto-organisaties en -sprekers zich op mensen die de taal al machtig zijn. Zelfs UEA, de Wereldesperantobond, communiceert meestal eentalig in het Esperanto. Voor nieuwkomers is de drempel dan ook heel hoog om bv. clubavonden van lokale clubs bij te wonen.

Jongeren die Esperanto leren, al dan niet via Duolingo, willen de taal uiteraard ook gebruiken. En niet alleen online of twee-drie keer per jaar tijdens een bijeenkomst zoals de Wereldjongerenbijeenkomst IJK en de nieuwjaarsbijeenkomst JES. "Waar zitten al die Esperantosprekers in mijn buurt?" - dat is de vraag die meer en meer mensen zich stellen op het forum Duolingo Esperanto Learners.

Chuck Smith en Richard Delamore kwamen ongeveer gelijktijdig op het idee om een smartphone-app te ontwikkelen om Esperantosprekers in je buurt mee te vinden. De mogelijkheden van de apps Telegram en Pokémon Go hebben hen geïnspireerd. Het idee is dat je esperantisten in je buurt eenvoudig via een app kan contacteren. De Amikumu-app zal Esperantosprekers tonen in volgorde van de afstand ten opzichte van jouw locatie. Als blijkt dat er iemand in de buurt is die Esperanto spreekt (en dat ook aangeeft via de Amikumu-app), dan kan je die persoon onmiddellijk contacteren - zonder dat je zijn of haar telefoonnummer of e-mailadres kent.

Op zich klinken de mogelijkheden van de app interessant, maar dat is niet de enige reden waarom het Amikumu-project ook jouw steun verdient. In het begin zal de app uitgebreid getest en gepromoot worden onder Esperantosprekers, maar het is de bedoeling dat daarna

ook sprekers van andere talen elkaar makkelijk kunnen vinden. Er is in het bijzonder aandacht voor minderheidstalen en voor mensen die een gebarentaal spreken.

Chuck Smith organiseert regelmatig bijeenkomsten voor polyglotten. De Amikumu-app richt zich dan ook specifiek tot hen en geniet de steun van bekende polyglotten als Benny Lewis en Lindsay Dow. Dennis Keefe, die onlangs in Antwerpen een voordracht gaf over Esperantomarketing, is zeer lovend over deze manier van werken. Meertaligen vormen een van de betere doelgroepen om het Esperanto te verspreiden.

De Kickstarter-campagne op www.amikumu.com./ks heeft op twee (2!) dagen meer dan de vooropgestelde € 8.500 opgebracht. De app komt er dus! En het ziet er naar uit dat er dankzij de enorme respons ook werk zal worden gemaakt van extra functies als het tonen van taalevenementen en talenclubs in je buurt. Amikumu zal er dus ongetwijfeld toe bijdragen dat nieuwe Esperantosprekers de stap zetten van "online" chatrooms naar "fysieke" bijeenkomsten. Het zal nog plezant worden! :-)

https://nl-nl.duolingo.com/course/eo/en/Leer-Esperanto-online

Vijfde sessie postgraduaat interlinguïstiek

Van 17 tot en met 23 september 2016 had de vijfde sessie van het postgraduaat in de interlinguïstiek plaats aan de Adam Mickiewicz Universiteit in Poznań (Polen). De cyclus duurt drie jaar en loopt deze keer van 2014 tot 2017. Zeventien van de zevenentwintig ingeschreven cursisten waren aanwezig, van wie vijf uit Brazilië, drie uit Spanje en Polen en telkens één cursist uit Zweden, Servië, Tsjechië, Rusland, Kroatië en België. Met de vijfde sessie begint het derde jaar en dit is het specialisatiejaar. Bezielster van het programma is dr. IIona Koutny (foto 1 links vooraan).

Tegelijkertijd vond ook de training voor leerkrachten Esperanto plaats. Deze cursus loopt over één jaar van september 2016 tot september 2017. Ook deze cursus wordt met examens afgesloten. Achttien cursisten uit twaalf landen schreven zich hiervoor in. Maar ook drie cursisten van de richting interlinguïstiek doen hieraan mee. De studierichting "Instruista trejnado" ("Training voor cursusleiders" is namelijk ook een keuzemogelijkheid binnen de opleiding interlinguïstiek. Dit programma wordt geleid door dr. Katalin Kováts.

De drie andere keuzemogelijkheden zijn linguïstiek, literatuur en communicatie. Literatuur is een gemeenschappelijk vak voor alle studenten. Alleen wie dieper wil graven, kiest voor de specialisatie. Op de foto herken je de docenten Tomasz Chmielik en István Ertl. Tomasz (foto 2 links) specialiseert zich in de vooroorlogse Esperanto-literatuur en met István (foto 2 rechts) verken je de geschiedenis van de moderne literatuur. Er wordt ook aandacht gegeven aan de dichtkunst.

Om de specialisatiejaren te kunnen aanvangen, moet je eerst worden ingeleid in alle takken van de taalkunde. Het begint met fonologie en fonetiek. De basis van onze taaluitingen zijn onderscheidbare klanken. Dan gaat het verder met een cursus morfologie of woordleer. Woorden worden op hun beurt op hun plaats gezet binnen de zin. Dit wordt onderzocht in de leer van de syntaxis, in het bijzonder voor het Esperanto. Alle zinnen en zinnige uitspraken worden mee bepaald door een context. Dit komt aan bod in de lessen pragmatiek. Voor al deze vakken is er een literatuuropgave, en er moeten oefeningen worden gemaakt. Voor elk vak dien je bovendien een persoonlijk werk te schrijven (en een klein taakje maken) en het geheel wordt afgesloten met een mondeling en vaak ook een schriftelijk examen.

Daarna kun je kiezen voor de richting linguïstiek. Dr. Probal Dasgupta leidt je dan rond in de specifieke problemen die het Esperanto meebrengt op taalkundig vlak. Je kunt ook kiezen voor het uitwerken van een terminologie of een woordenboek in verband met een bepaald thema. Er is werk genoeg.

Voor wie de Esperantobeweging beter wil leren kennen is er het vak geschiedenis van de Esperantobeweging. En ook taalbeleid of taalpolitiek komt aan bod. Dit kan je dan op het spoor zetten van de analyse van de Esperantobeweging. Dr. Zbigniew Galor kan je alles vertellen over de onderzoeken die hij en anderen

hebben gedaan. Dr. Ilona Koutny geeft niet alleen een cursus over communicatie, maar laat je nadenken over wat internationale communicatie is. Taal, cultuur en samenleving hebben veel met elkaar te maken.

De cursisten van het derde jaar staan nu ook voor een grotere opdracht. Voor het einde van de driejarige cyclus dient er een eindwerk te worden gemaakt. Met deze dissertatie wordt een bepaald thema dieper uitgewerkt in verband met de optie die de cursist heeft gekozen. Daarvoor moet er eerst met de van toepassing zijnde vakliteratuur in boeken en tijdschriften een kader worden geschetst en die wijsheid wordt dan toegepast op een bepaald object van onderzoek.

Poznań is goed bereikbaar met de wagen, de trein en zelfs het vliegtuig. Het inschrijvingsgeld bedraagt ongeveer 450 euro per semester. Er bestaat de mogelijkheid om gebruik te maken van goedkopere studentenhotels en men kan steeds een studiebeurs aanvragen mochten financiële problemen een obstakel zijn. Je moet dan wel werk maken van je kleinere en grotere opdrachten. Je moet er werkelijk voor gaan, want het blijft wel een uitdaging.

Volgend academiejaar begint de nieuwe cyclus 2017-2020. Zorg dat je Esperanto op peil staat, want dat is de taal waarmee je gaat studeren. Het is een ongelooflijk avontuur. Laat de kans niet aan je voorbijgaan. Informatie aanvragen kan nu al.

Nuttige e-mailadressen zijn:
Informoj: interlin@amu.edu.pl
Interlingvistikaj studoj: ikoutny@amu.edu.pl:
Instruista trejnado: katelin.kovacs@gmail.com

ESPERANTA NUMISMATIKO

Estimata samidean(in)o,

Pro la ĝis tiam kompleta manko de tia projekto en la historio de Esperanto, estis fondita en 2013 la probable unua fakgrupo "*Esperanto-Numismatika Asocio"* (ENA) kun revuo "*Esperanta Numismatiko"*.
La instiga kialo estis la konstato, ke en Esperantujo la propra trezoro de moneroj kaj medaloj estas apenaŭ konata, eĉ ne en la vasta rondo de kolektantoj. Kaj tiuj kiuj scias, ke vere ekzistas tiaj belaĵoj, supozas ke ili estas kvante kaj kvalite tute malgravaj. Tial, unu el la ĉefaj celoj de la nova fakgrupo estas montri al la esperantistoj kaj al la cetera mondo ke esperantaj numismatikaĵoj estas kolektindaj kaj nepre pristudendaj artefaktoj.

La membrokvanto de ENA kreskis dum nur du jaroj ĝis 46 individuaj membroj kaj 15 esperantaj bibliotekoj kaj muzeoj, dise en la mondo.

Agrable estas sendube ke la asocio ne havas estraron, do ankaŭ ne kasiston!
Tial oni rajtas SENPAGE aliĝi (sufiĉas respondi: "Mi konsentas aliĝi") kaj krome la PERRETA revuo ankaŭ estas tute SENPAGA! Kaj tio neniam ŝanĝiĝos!
Post aliĝo oni tuj ricevos perrete ĉiujn jam aperintajn kaj sekve ĉiujn aperontajn numerojn (4 n-rojn jare).

Nian anoncon vi trovos ankaŭ en "Jarlibro 2015" sur la p. 68. Se vi deziras pliajn informojn, ne hezitu kontakti nin: bert.boon@skynet.be! Vi rajtas unue peti provnumeron!
Kun numismatikaj kaj samideanaj salutoj,

Bert Boon
Iniciatoro de ENA, ĉefredaktoro de "*Esperanta Numismatiko"*

Alexander William Thomson (1896- 1982) estis brita esperantisto de 1911, honora membro de UEA kaj emerita komerca komizo. Fondinto de la Skolta Esperantista Ligo (1918).
Verkoj: *Rimvortaro esperanta*, *Memuaro pri geografiaj nomoj*, *Gutaro* (poemaro).

KVIN SENTOJ	***Vijf zinnen***
Mi havas okulojn por vidi,	*Ik heb ogen om te zien,*
Kaj foje mi devas ekridi,	*En soms moet ik beginnen te lachen,*
Ĉar multaj personoj	*Want vele mensen*
Sin montras friponoj,	*Tonen zich deugnieten,*
Volante min ruze perfidi.	*Omdat ze mij listig willen verraden.*
Mi havas orelojn por aŭdi,	*Ik heb oren om te horen,*
Kaj foje mi devas aplaŭdi	*En soms moet ik applaudisseren*
(Pro nura ĝentilo)	*(Uit simpele beleefdheid)*
Pri vaka babilo -	*Om een zinloos gebabbel -*
Sincere mi ne povas laŭdi.	*Oprecht gezegd: prijzen kan ik het niet.*
Nu, nazon mi havas por flari -	*Nu, een neus heb ik om te ruiken -*
Scivole ĝi emas elstari;	*Nieuwsgierig is hij geneigd zich uit te steken,*
Sed multaj odoroj	*Maar vele geuren*
Ne ŝvebas el floroj -	*Zweven niet uit bloemen -*
Pri tiaj ne eblas erari.	*Daarover kun je niet mis zijn.*
Per lango mi povas gustumi,	*Met de tong kan ik proeven,*
Kaj foje abele ekzumi -	*En soms zoemen als een bij -*
Se troan mustardon	*Als ik te veel mosterd*
Mi sternas sur lardon,	*smeer op het spek,*
Ĝin larme mi devas konsumi.	*Dat moet ik opeten met tranen in de ogen.*
Dek fingrojn mi havas por tuŝi;	*Tien vingers heb ik om aan te raken;*
Por pencon en poŝon enpuŝi;	*Om een stuiver in de zak te duwen,*
Se mono ne mankas,	*Als het geld niet mankeert,*
Fervore mi dankas -	*Bedank ik met grote ijver -*
Versaĉojn mi plu povos fuŝi !	*Rijmelarijen zal ik nog verder kunnen verknoeien !*

SENTOJ aŭ SENSOJ?
Kio estas **sen<u>t</u>o**°? *gevoel*
Sento estas agrable aŭ malagrable konsciata **sensaĵo**° (PIV). *zintuiglijke waarneming*
Ekzemple?
havi agrablan **senton de**... varmo, komforto.
havi malagrablan senton de... honto, ĉagreno.
havi la **senton, ke / kvazaŭ** oni ...eraras, ridindiĝas°, svenos°. *wordt belachelijk; flauwvallen*
Stranĝa titolo, ĉu ne? Pri kiuj kvin sentoj la poeto parolas? Ĉar estas tiom da ili !
En la unua verso temas tamen pri niaj okuloj kaj pri unu el niaj kvin **sen<u>s</u>oj**.
Kio aliaflanke° estas senso°? *anderzijds;zintuig*
Senso korpa kabablo per kiu oni ricevas sciigojn° de la ekstera medio (PIV). *mededeling*
La kvin sensoj estas ?
la vidado, la aŭdado, la flarado°, *reuk*
la gustumado kaj la tuŝado / *'vi aŭ fla gu tu'*/.
Do jen ne konfuzendaj° vortoj ! *niet te verwarren*
Ĉu la aŭtoro eraris?
PIV indikas ke oni ne uzu 'sento' en la signifo de 'senso'. Sed la poeto verkis multe pli frue, do nun temas pri arkaismo.

ZAMENHOF pri SENTO
(*La ZAMENHOFAJ PROVERBOJ estas utilaj por lerni vortojn en <u>facile memorebla kunteksto</u> kaj aldone por stimuli laŭokaze nian saĝecon°).* *wijsheid*
1) Ĉiu vivas laŭ sia prudento kaj... sento.
Laŭvorte: Iedereen leeft volgens zijn wijsheid en

gevoelens.

2) De fremda dento ... **ni doloron ne sentas.**
Laŭv.: Van een vreemde tand voelen we geen pijn.
Alivorte? Bela pruvo de... egoismo.

3) Kion koro sentas, lango **prezentas.**
Laŭv.: Wat het hart voelt, toont de tong.
Waar het hart van vol is, loopt de mond van over.
Ĉu vere?
Ekz. Esprimi al iu la sentojn, kiujn oni havas por tiu. Ĉu tamen kelkfoje ies° paroloj ne... *iemands* reflektas siajn proprajn **sentojn**?

ZAMENHOF pri SENSOJ

__Okuloj__ (verso 1)

1) Al koro **penetro**° **per** ... **okula fenestro.**
Laŭv.: Langs de vensterogen het hart binnendringen.
Jen poezia maniero por diri kiel iu **enamiĝas al** iu alia, nome° pro simpla **ekvido**°. *namelijk; oogopslag*

2) De l' koro spegulo estas la ... **okulo.**
Laŭv.: Van het hart zijn de ogen de spiegels.
De ogen zijn de spiegel van de ziel.
Efektive, ies sentoj ofte respegulas en ... ties° okulojn. *diens*

3) La steloj lumis kiel la okuloj... de amantaj paroj.
Laŭv.: De sterren schitterden als de ogen van verliefde paren.
Jen alia maniero por diri, ke okuloj estas esprimilo de sentoj.

4) For de l'okuloj, **for de** la koro.
Uit het oog, uit het hart.
Ĉu tio veras ĉiam?
Komparu: **Antaŭ okuloj ne** staras, doloron ne faras.
Laŭv.: Staat niet voor de ogen, ...doet geen pijn.
Kio ne farus doloron?
Tio, kion oni ne vidas. (Kiam vere kaj kiam ne?)

5) Se okulo ne vidas, **koro** ... ne avidas.
Laŭv.: Als het oog niet ziet, begeert het hart niet.
Ĉu la koro vere ne povas avidi sen ... esti vidinta°? *gezien te hebben*

6) Tien okuloj iras, **kien** la koro deziras.
Laŭv.: Daarheen gaan de ogen, waarnaar het hart verlangt.
Ĉiu el ni certe jam spertis tion ? Sed ĉu tio ĉiam veras? Ĉu ankaŭ la inverso° eblas? *tegengestelde*
Kaj la timo°? *vrees*

7) Timo havas grandajn... okulojn.
Laŭv.: Angst heeft grote ogen.
Grote ogen opzetten van angst.
Kial tio?
Konsciante pri danĝeroj, oni emas° ilin *geneigd* grandigi aŭ ili grandiĝas memstare°. *zelfstandig*

8) Antaŭ tima okulo potenciĝas... eĉ kulo.
Laŭv.: Tegenover een bang oog krijgt zelfs een mug macht.
Kial?
Tima okulo esprimas mankon de ... kuraĝo.

9) Streĉi la okulojn.
Laŭv.: De ogen inspannen.
Okulo estas ilo° de... atento kaj intereso. *middel*
Laŭokaze oni devas ilin streĉi.

10) Iafoje oni devas okulon ... **fermeti.**
Laŭv.: Soms moet men een oog luiken.
Kelkfoje oni ne devas esti severa, sed indulg(em)a°. *toegeeflijk*

11) Kiu tro alten rigardon direktas, **okulojn** tre baldaŭ difektas.
Laŭv.: Wie zijn blik te hoog richt, bederft zeer weldra zijn ogen.
Alivorte: Kiu **troigas** en siaj deziroj, kiu estas tro ambicia, **spertos** domaĝon°. *schade*

12) Okuloj estas **pli grandaj** ... **ol** la ventro.
Laŭv.: De ogen zijn groter dan de buik.
La okulo instigas° iun manĝi pli ol la *aansporen* ventro toleras.

13) Pli da okuloj, pli ... da certeco.
Laŭv.: Hoe meer ogen, hoe meer zekerheid.
Kp.: **Rigardi** per **ambaŭ** okuloj.
Laŭv.: Kijken met beide ogen.
Alivorte: ege atente. Dirinda ekzemple kiam?

14) Se okulo ne vidis, pagas... la poŝo.
Laŭv.: Als de ogen niet gezien hebben, betaalt de zak.
Malatentulo° devas pagi por... *wie niet oplet* eventualaj domaĝoj.

15) Ŝuti polvon en **la** okulojn.
Laŭv.: Stof in de ogen strooien.
Iemand een rad voor de ogen draaien.
Kiucele° iu farus **tiaĵon**°? *met welk doel; zoiets*
Por **malebligi**° al iu vidi la veron, *beletten*
alivorte por **trompi**° iun. *bedriegen*

16) Nebuligi° **al iu** ... **la okulojn.**
Laŭv.: iemands ogen benevelen.
=? Sama ideo.

17) Al **loko dolora** ni... **manon** etendas, al loko **ĉarma**... **okulojn** ni sendas.
Laŭv.: Naar een pijnlijke plaats reiken we de hand, naar een lieflijke plaats richten we de ogen.
Ĉu ankaŭ la inverso° eblus? *omgekeerde*

__Orelo__ (verso 6)

1) La muroj havas... orelojn. =?
Laŭv.: De muren hebben oren.
Estu singarda°! Iu povus *voorzichtig* subaŭskulti°. *afluisteren*

2) Diri ion en... ies orelon.=?
Laŭv.: Iets in iemands oor zeggen.
= Rakonti sekrete.

3) Ne kredu al orelo, kredu al..... **okulo !**
Laŭv.: Geloof niet wat je hoort, geloof wat je ziet.
Ne kredu rakontojn. Kredu nur tion, kion ... vi vidas. (Ĉu vere?)
Ĉu tamen kredi sian **legaĵon**? Ne necese.

4) Per oreloj, ne per okuloj, **edzinon** elektu !
Laŭv.:Kies een echtgenote via de oren, niet via de ogen.
Kial tio? Ne lasu ies aspekton influi vin.

5) Sidi en laboro... **ĝis super** la oreloj.
Tot over de oren in het werk zitten.
Kial la oreloj? Jen signo, ke oni baldaŭ... dronos°. *verdrinken*

6) Tra unu orelo eniras, tra la dua **eliras.**
Laŭv.: Het ene oor in, het andere oor uit.
Jen dirinda pri kia homo?
Pri **forgesemulo**°? *vergeetachtige*

7) Se tio **venus al**... liaj oreloj.
Laŭv.: Als dat aan zijn oren zou komen.

__Nazo__ (verso 11)

1) En **fremdan vazon** ne ... ŝovu la nazon.
Laŭv.:in een vreemde vaas steek je neus niet in.
Alivorte? Ne enmiksiĝu en aliulaj aferojn.

2) Li atendas, ke la **okazo** venu... al lia **nazo.**
Laŭv.: Hij wacht tot de gelegenheid aan zijn neus komt.
Li estas komfortama°. *gemakzuchtig*

3) Li **foriris** kun **longa** ... nazo.
Laŭv.: Hij ging weg met een lange neus.
Pro kio?
pro mistrafo°, elreviĝo°. ; *misstap; ontgoocheling*

4) Li **tenas** la nazon **supren.**
Laŭv.: Hij houdt zijn neus omhoog.
=? Li estas arogante fiera.

5) Malproksime vidas, **antaŭ la nazo** ne vidas.
Laŭv.: Ver ziet hij, vóór de neus ziet hij niet.
Pri kia homo dirinda? Ĉu pri malatentulo°? *onoplettende*

__Lango__ (verso 16)

1) La **lango** ne doloras de... **vorto ĝentila.**
Laŭv.: De tong heeft geen pijn van beleefde woorden.
Kiam dirinda?
Se iu parolis maldelikate.

2) Langa vundo° plej... profunda.
Laŭv.: De wonde door de tong is het diepste.
Woorden kunnen diep kwetsen.

3) Lango **miela, sed** ... koro kruela.
Laŭv.: Honingzoete tong, maar wreed hart.
Honto ! Kia perfidulo° ! *valsaard*

4) Kio en la **kapo**, tio sur ... la **lango.**
Laŭv.: Wat in het hoofd is, dat is op de tong.
Alivorte, paroloj perfidas° ies ideojn. ° *verraden*

__Tuŝi__ (verso 21)

1) Kio min ne tuŝas,... **kuŝu kiel kuŝas.**
Laŭv.: Wat mij niet aanraakt, mag gaan liggen zoals het ligt.

2) Lin **tuŝas nek** admono°, **nek** ordono. *aansporing*
Laŭv.: Hem treft noch een aansporing, noch een bevel.
Hij doet alleen maar zijn zin.

3) Min ne tuŝas la afero, **mi staras** ekstere.
Laŭv.: Mij raakt de zaak niet, ik sta erbuiten.

ZAMENHOF pri MONO (verso 23)

1) Al mono kaj forto **humiliĝas**° la sorto.
Laŭv.: Voor geld en macht vernedert zich het lot.
Alivorte, tiuj du povas influi° ies sorton°. *beïnvloeden, lot*

2) Al sklavo mon' ne estas **savo**°, --- li ĉiam restas sklavo.
Laŭv.: Voor de slaaf is geld geen redding, hij blijft altijd slaaf.
Ĉu vere ?

3) Al tiu ĉio cedas°, kiu... monon posedas.
Laŭv.: Voor die wijkt alles, die geld bezit.
Tamen devas esti eble, trovi esceptojn, ĉar... (la escepto pravigas° la regulon). *rechtvaardigt*

4) Amo estas forta, sed mono... **pli forta.**
Laŭv.: De liefde is sterk, maar geld is sterker.
Kial do la malo° ne eblus? *tegengestelde*

5) Pli da mono, pli da zorgo.
Laŭv.: Hoe meer geld, hoe meer zorgen.
Ĉu kredeble?

6) Mono estas **reĝo,** mono estas **leĝo.**
Laŭv.: Geld is koning, geld is wet.

7) Mono odoron ne havas, sian devenon ne diras.
Laŭv.: Geld heeft geen geur, zijn oorsprong zegt het niet.

8) Mono **monon** naskas.
Laŭv.: Geld baart geld.
Kiu estas riĉa daŭre... pliriĉiĝas.

9) Mono fluas al riĉulo, **batoj al** malriĉulo.
Laŭv.: Geld vloeit naar de rijkaard, slagen naar de arme.

10) Naskiĝu, edziĝu kaj mortu, --- **ĉiam** monon alportu.
Laŭv.: Word geboren, trouw en sterf-- breng altijd ...
Ĉu ne jen bonega konsilo°, ĉar...? *raad*
surtere ĉio... kostas ?

11) Perdiĝas per pruntedono **amiko** kaj mono.
Laŭv.: Door uitlening gaan vriend en geld teloor.

12) Pli bone homo sen mono ol mono sen homo.
Laŭv.: Beter een mens zonder geld dan geld zonder mens
13) Sen mono oni estas nulo, **kun mono** ---saĝulo.
Laŭv.: Zonder geld is men 'n nul, met geld ...een wijze.
Ĉu vere? Ĉu tio kredeblas?
14) Titolo sen mono ---sensignifa sono.
Laŭv.: Eretitel zonder geld ---nietszeggend geluid.
Ĉu ne jen surpriza **laŭdo°** de la mono? *lof*

PLIE PRI KELKAJ VORTOJ EL LA POEMO

Mustardo (verso 18) *specerij*
= spicaĵo° el pistitaj° semoj° de *fijngestampt; zaad*
blanka sinapo°, miksitaj kun vinagro. *mosterdplant*
Ĉu vi ŝatas spici° lardon per mustardo? *kruiden*

Larmo (verso 20)
PIV: guto de saleca° likvo, kiu elfluas el *zoutig*
la okuloj pro° fizikaj aŭ sentaj kaŭzoj. *wegens*
Kio **venigas** al vi **larmojn** en la **okulojn**?
Elektu: malbona? granda? glacia?
novaĵo? emocio? ĝojo? vento?
Ridegi° ĝis **larmoj** = ? *schaterlachen*
Oni povas tiom forte ridegi, ke oni larmas.
Larmi° kaj cepoj°?, *wenen; ui, ajuin*
senŝeligante° ilin; larmi pro fumo° *pellend; rook*
Kial bezonatas tiakaze **poŝtuko**?
Por viŝi al si la larmojn el la okuloj
aŭ por naz-... purigi°. *zijn neus snuiten*
Ĉu vi jam aŭdis pri larmoj de **krokodilo**?
Alivorte tiaj estas...? nesinceraj larmoj,
hipokrita° tristeco. *schijnheilig*
Z.: Larmoj **pravecon°**... ne pruvas . *gelijk hebben*
Do oni ne lasu sin influi° per *beïnvloeden*
ies° larmoj, emocio? *iemands*
Z.: Larmoj **ŝuldon**... ne pagas. =?
Bedaŭro ne nuligas ŝuldon nek respondecon.
Z.: **Larmo virina** baldaŭ sekiĝas.
Ĉu jen ne skandala opinio? Ĉu tia larmo ne estus sincera, ne grava? Aŭ kontraŭe /male ĉu virino estas tiom forta, ke ...

ĜENERALA IMPRESO

La poemo estas konstruita en kvin strofoj de kvin versoj. Ĉiu strofo komenciĝas per la anonco de la sensorgano°, kiun ni uzas *zintuig*
por ĉiu sensaĵo°. *zintuiglijke waarneming*
Poste estas donita ekzemplo de la sentoj, kiujn tiu sensaĵo povas instigi°, pozitivan *opwekken*
senton (ĝojo, admiro, scivolo, plezuro kaj danko), tuj sekvatan de negativa sento (perfido, mallaŭdo, antipatio°, sengusteco°), *afkeer, smakeloosheid*
La strukturo de ĉiu strofo estas la sama kaj ankaŭ la rimskemo (a-a-b-b-a) estas zorge respektata. Sufiĉe lerte° la poeto *handig*
sukcesas per sia versado° pritrakti kaj *rijmelarij*
la **sensojn°** kaj la **sencojn°** kaj *zintuigen, betekenis*
la **sentojn°**. *gevoelens*

La poemo inspiras nin ĉe la komenco de la nova jaro por esprimi kelkajn dezirojn. Ke en tiu nova jaro niaj okuloj povu esti surprizataj de beleco, niaj oreloj karesataj de harmoniaj sonoj, nia nazo ebriigata° de ĉarmaj aromoj, nia koro *bedwelmd*
dolĉe dorlotata°. *gekoesterd*
Ke la jaro estu vera frandaĵo°. *lekkernij*

TRADUKEKZERCOJ

Solvo de la antaŭa

1) Manke de/pro manko de pano la honto ne plu ekzistas. 2) Pro bezono oni faras multon, kion oni prefere preterlasus. 3) La timo pro la senfrukteco, vaneco, senutileco indulgas neniun. (Van Eeden). 4) Idilio estas la poezia pentraĵo de la vivo de simplaj, pur(anim)aj homoj, kiuj vivas en strikta rilato kun la naturo. 5) La vojo al la infero estas pavimita per bonaj intencoj, malgraŭ ke/kvankam oni decidas por la bono, oniaj bonaj intencoj neniam realiĝas. 6) Esprimo: La vermo de ĵaluzo ronĝas la propran koron. 7) Ĥimerkasteloj postulas altajn konservajn kostojn. (E. B. Lytton).

Nova

1) Om mijzelf te dwingen meer geld te verdienen, besloot ik meer uit te geven.
2) Het ontbreekt ons nooit aan geld voor onze grillen, wij marchanderen enkel over de prijs van nuttige of noodzakelijke dingen. (De Balzac).
3) Geld brengt alles naar een mens toe, zelfs zijn dochters. (id.).
4) Er is geen fort zo sterk dat het niet door geld kan worden ingenomen. (Cicero).
5) Het verstand effent voor het gevoel de weg; het gevoel leidt het verstand vaak op een dwaalspoor. (Baer-Oberdorf).
6) Het hart en het verstand zijn buren, ze eten met elkaar, ze brengen elkaar beleefdheidsbezoeken, maar vrienden worden ze nooit. (Ernst Marcus).

Emiel Van Damme
Albert I - straat 44
1703 Schepdaal

MAAK OOK EENS EEN KORTFILM

IPEFF
Internacia Pedagogia Film-Festivalo de ILEI

Okaze de JARO DE LA LERNANTO, lanĉita de UEA kaj ILEI en julio 2016, ILEI lanĉas **filmkonkurson**

LA CELOJ DE LA FILMKREIGO ESTAS AKIRI MALLONGAJN FILMITAJN LERNILOJN KAJ INSTIGI LA JUNULARON AL PRIPENSADO KAJ TRANSDONO DE SCIOJ.

2 kategorioj:
1) Lingvo
2) Interkultura harmonio

Ĉiu rajtas partopreni, kondiĉe ke la filmeto estas en Esperanto. Por la unua kategorio la maksimuma daŭro estas unu minuto, por la dua tri minutoj.

Limdato: la 30an de aprilo 2017

Premioj (2 en ĉiu kategorio, sub formo de rabato, okaze de partopreno al internacia kongreso):
- Unua: 200 €
- Dua: 100 €

kaj kompreneble la "eternan" ĝojon esti kontribuinta al la Esperanto-kulturo!

Detalan regularon en **http://www.edukado.net/novajhoj?id=650**

Celoj

Kolekti filmetojn pri la lingvo; tiuj filmetoj estos utilaj lerniloj. Allogi junulojn al kreado kaj pripensado pri transdono de scioj.

LECIONOJ, LECIONOJ, LECIONOJ

Heidi Goes skribis el Orienta Timoro.

Jen raporteto el Dilio, meze de mia ĉi-foje mallonga (tri-semajna) restado en Orienta Timoro: mi alvenis mardon la 29-an de novembro kaj ekinstruis vendredon la 2-an de decembro. Krom dum la du naciaj feritagoj -- dum kiuj mi lernis la tetunan lingvon kaj preparis lecionojn por tiuj, kiuj ne komprenas la indonezian aŭ la portugalan -- mi instruis ĉiutage al studentoj de la nacia universitato, precipe de la agrikultura kaj jura fakoj. Semajnfine aldone al kelkaj komencintoj. Krom tio mi iom hazarde trovis neregistaran organizaĵon, kie infanoj lernas kutime la anglan kaj ĉe kiu mi jam instruis al infanoj inter 5-8 jaroj. Venontsemajne mi daŭrigos tion kaj aldone instruos al 12-15-jaruloj. En la kvartalo kie mi loĝas mi instruis jam kelkfoje al miksita grupo de infanoj kaj junuloj. Ekde lundo aldoniĝos plia komencanta grupo kun studentoj en la universitato. Tiel mi havos ventsemajne plurfoje 4 lecionojn tage. Danke al kunportitaj libroj, kaj aldone senditaj/donacitaj libroj el Svedio (ESE) mi povas ankaŭ ĉi-foje donaci librojn, kvankam pro la relative granda sukceso, mi ne havas sufiĉe da samaj libroj por ĉiuj. Granda stoko da libroj senditaj antaŭ monato (kun granda rabato) el Brazilo (BEL) ankoraŭ ne alvenis.

Ni kore dankas al la donacintoj kiuj ebligis la vojaĝon kaj la libro-disdonadon: laŭ mi la tuto ja vere progresigos la movadon ĉi tie. Ankaŭ kelkajn kd-ojn mi kunportis kaj ili utilos por esti ludataj ĉe la nacia radio (jam antaŭe donacitaj kd-oj estis uzataj tiucele). Parton de la libroj mi metos en publikajn lokojn, aliajn ĉe estraranoj de la klubo, kiu disponigos ilin al la lernantoj, kaj parton mi donacos al la lernantoj mem.

Krom tio, mi revizitis instituciojn ĉe kiuj mi lasis librojn dum la pasinta vojaĝo aŭ ĉe kiuj mi instruis, kaj diskutis kun la komencintoj pri la agado.

Ni planas publikan Zamenhoffeston la 17-an de decembro, sed ni ankoraŭ devas peti permeson de la urba administrado por tio. Estos invitataj ĵurnalistoj.

Detalajn, po-tagajn raportojn eblas legi ĉe https://sites.google.com/site/esperantoenorientatimoro/instruvojaghoj/tria. Fotojn mi almetos verŝajne nur post reveno hejme, pro la malforteco de la interreto ĉi tie. Definitiva raporto legeblos en la supre indikita retejo kaj en la Esperanto en Azio.

Scholieren leggen contacten met Koreaanse kinderen op meer dan 12.000 km afstand

Dankzij Esperanto kunnen scholieren in het dorpje Drom (Oost-Frankrijk) ervaringen uitwisselen met Koreaanse kinderen. Zij volgen les bij Ana, een Koreaanse onderwijzeres, die stage loopt in Drom.

Shin Eun Sook, Ana, is een Koreaanse onderwijzeres. Zij heeft Esperanto geleerd, de universele taal van de vrede. Aanvankelijk correspondeerde ze met de Esperantoclub van Bourg-en-Bresse, nu loopt ze stage in de school van Drom en krijgt daarbij hulp van Michel Fontaine, voorzitter van de plaatselijke Esperantoclub.

Ver-reikend onderwijs

Ana verliet haar familie in Seoel, om zich te vestigen in een klein dorpje, ver van de hoofdstad. Haar man werd er landbouwer. Zij zelf geeft er les aan veertien leerlingen, in een klein plaatsje met de lieflijke naam: “Gelukkige school”. De lesgevers promoten er een alternatief onderwijs: kinderen een opvoeding geven die rijk is aan menselijke waarden, met een brede kijk op de wereld, met respect voor de natuur en met… Esperanto, dat ze nodig hebben in hun opvoeding.

Ana was geïnteresseerd in de school van Sylvain Turpin in Drom, omdat die leek op de hare, één klas met ongeveer evenveel leerlingen maar vooral omdat het een school is waar Esperanto wordt onderwezen. Ze kon er de kinderen laten kennismaken met de Koreaanse kalligrafie, en hen daarna enkele woorden laten wisselen met hun Koreaanse leeftijdgenootjes. Een Internetverbinding met webcam volstond om te communiceren met kinderen 12.000 km verderop. En ondanks de acht uren tijdsverschil konden ze rechtstreeks met elkaar praten. Een emotionele uitwisseling die nogmaals bewijst dat Esperanto zijn naam eer aandoet.

Michel Fontaine (voorzitter Esperanto Bourg-en-Bresse)
vertaling: Piet Glorieux

Brugge-Kortrijk

Gezocht en gevonden in het *Fonds Vanbiervliet*

De organisatoren van het 103de Japanse Esperantocongres (oktober 2016 in Omihachiman) waren op zoek naar de partituur van de Esperantohymne "*La Espero*" voor symfonisch orkest.

Deze partituur (27 bladen), een werk van Ernst Stieberitz (1877-1945), werd gevonden in de documentatie van het *Esperantofonds Cesar Vanbiervliet* in Kortrijk en werd in gescande versie naar Japan opgestuurd. In Japan werd de handgeschreven tekst omgezet in een verzorgd pdf-bestand (cfr. afdruk p. 17).

Jammer genoeg had het symfonisch orkest dat gevraagd was voor de uitvoering te weinig mogelijkheden om te repeteren; hierdoor kregen de deelnemers aan het congres de symfonische versie niet te horen. De partituur blijft uiteraard ter beschikking van andere belangstellenden

Roland Rotsaert

Gent

Esperanto kaj Paco

La Genta klubo "*La Progreso*" agadas por paco pere de Esperanto.

Esperantistoj ĝenerale estas pacamantoj. Ni ĉiuj scias ke Esperanto estas helpilo por plibonigi la homajn rilatojn. Ofte ĝuste pro tiu pacema flanko de la lingvo, multaj decidas lerni ĝin. Aliflanke ekzistas organizoj kiuj ĉefe okupiĝas pri paco. Do ni kiel Esperanto-organizo decidis kunlabori kun la pac-organizo "*Vrede*". Ĝi eldonas la revuon "*Vrede*" kaj havas interesan retpaĝon.

Ekde pluraj jaroj Alberto Fernandez kaj - post lia malsaniĝo, Toon Afschrift kaj Katja Lödör tradukis elektitajn artikolojn el "*Vrede*" kiuj aperas ĉe http://www.vrede.be Oni povas elekti inter NL kaj EO. Se vi alklakas EO vi vidos la diversajn tradukitajn artikolojn. Estus ege bone se esperantistoj montrus interesiĝon pri tiu propaca agado. La pacorganizo meritas same multe da interesiĝo ol nia Esperanta. Nepre indas ankaŭ informi ne-esperantoparolantoj pri tiu retpaĝo.

Oostende

La Konkanoj dankas ĉiujn partoprenintojn de la Belga Zamenhoffesto 2016 en Oostende pro la agrabla etoso kaj la malavara agado rilate la TEJO-kongreso en Afriko en 2017.

La grupfoto aperis en la loka gazetaro (vidu frontpaĝon).

La torto de Zamenhoffesto en Oostende 2016

Kalmthout

Halovena novembra kunveno,

Nicky Janssens rakontis al ni tiurilatan historion de timo kaj danĝero. Sed feliĉe la Erikejanoj travivis ĝin.

We vernamen het overlijden van Mevrouw Madeleine Arits, geboren te Molenbeersel op 21 juli 1934 en onverwacht zachtjes ingeslapen in het Mariaziekenhuis te Overpelt op 21 oktober 2016.

Madeleine was de echtgenote van Jan-Pieter Doumen, onze vorige hoofdredacteur.

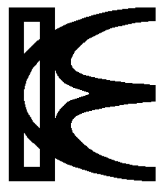
De medewerkers van *Horizontaal* bieden Jan-Pieter en zijn familie bij deze hun oprecht medeleven aan.

Brugge-Kortrijk

Bariton La Espero — Himno Esperantista v. de Ménil, instr. v. Ernst Stieberitz

Contrabaß u. I. Tuba — La Espero. Himno Esperantista v. de Ménil, instr. v. Ernst Stieberitz

Flügelhorn in B — La Espero. Himno Esperantista v. de Ménil, instr. v. Ernst Stieberitz

CLUBPROGRAMMA'S

Tenzij anders vermeld zijn alle vergaderingen gratis en voor iedereen toegankelijk. Let wel dat de meeste activiteiten in het Esperanto plaatsvinden. Uiteraard zijn we steeds bereid geïnteresseerde bezoekers in het Nederlands te woord te staan.

ANTWERPEN – La Verda Stelo, Esperanto Antwerpen vzw (esperanto-antwerpen.weebly.com/)
Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Lange Beeldekensstraat, 169, 2060 Antwerpen, telkens op vrijdagavond om 20.00 uur.
Gezien mogelijke verhuisproblemen zal het programma dit keer hier niet verschijnen. Het wordt wel wekelijks per mail verstuurd aan alle leden die te kennen geven aan <ivo.durwael@telenet.be> dat ze die mails willen ontvangen. Het is ook mogelijk om het thema van de bijeenkomst op te vragen op het secretariaat van de Vlaamse Esperantobond (03 234 34 00) of bij de clubsecretaris (0494 06 82 71).

BRUGGE- Paco kaj Justeco
Geen samenkomsten voorzien in de komende maanden. Info bij Heidi Goes.
heidi.goes@gmail.com tel.: 050 / 67 51 78

BRUSSEL - Fervojisto
Conversatiecursus (ook niet-spoorwegmensen welkom). In het gebouw van het Centraal Station, Brussel, Cantersteen 10 - 1ste verdieping studio A. Eerste en derde woensdag van iedere maand, telkens van 13.30 uur tot 15.30 uur.
Konversacia kurso (ankaŭ ne-fervojistoj estas bonvenaj) en la Centra Stacidomo, Cantersteen 10, Bruselo – 1a etaĝo, studio A. Ĝi okazas la unuan kaj trian merkredon de ĉiu monato ĉiam de 13 h30 h ĝis 15 h30 .

BRUSELO – Esperantista Brusela Grupo (www.esperantobruselo.org)
Bijeenkomsten in Cultuurcentrum De Pianofabriek (Fortstraat 35, 1060 Sint-Gillis), lokaal Casablanca 2, om de andere woensdag van 18.30 uur tot 20.30 uur.
Woensdag 18 januari. Voordracht door André Demarque over Zuid-Afrika.
Woensdag 1 februari. Voordracht, nog te bepalen.
Woensdag 15 februari. Voordracht, nog te bepalen.
De groep organiseert ook cursussen voor beginners en gevorderden. Info over cursussen en bijeenkomsten bij Françoise Pellegrin,,
fransuaz@esperantobruselo.org, tel. 02 / 358 27 28.

Kunvenoj en Kulturcentro De Pianofabriek (Fortstraat 35, 1060 Sint-Gillis), salono Casablanca 2, ĉiun duan merkredon de 18 h30 ĝis 20 h30..
Merkredon la 18a de januaro. *Prelego de André Demarque pri Sud-Afriko.*
Merkredon la 1an de februaro. *Prelego, difinenda.*
Merkredo la 15an de februaro. *Prelego difinenda.*
La grupo organizas kursojn por komencantoj kaj progresantoj. Informoj pri kursoj kaj kunvenoj ĉe Françoise Pellegrin,
fransuaz@esperantobruselo.org, *tel. 02 / 358 27 28.*

DILBEEK
Conversatiegroep in Ontmoetingscentrum Westrand, Kamerijklaan 1700 Dilbeek (bereikbaar via bus 129 vanuit het Noordstation of bussen 136-137 vanuit het Zuidstation). Cfr. www.westrand.be. Net zoals voorheen vindt die plaats op de eerste zaterdag van de maand, van januari tot mei en daarna van september tot december. De data voor de eerste maanden van 2017 zijn: 14 januari (dus uitzonderlijk de 2e zaterdag), 4 februari, 4 maart telkens van 14.00 uur tot 16.00 uur. Meld je bij voorkeŭr aan bij animator Marc Demonty,
tel. 02 / 569 31 33.

Konversacia rondo en Ontmoetingscentrum Westrand, Kamerijklaan 1700 Dilbeek (atingebla i.a per buso 129 el la Norda kaj busoj 136-137 el la Suda stacidomo). Vidu www.westrand.be.
Ĝi okazos en 2017 kiel antaŭe, kutime la unuan sabaton de la monato, de januaro ĝis majo, kaj poste de septembro ĝis decembro.
La datoj por la unuaj monatoj estas la 14-a de januaro (escepte do la 2-a sabato), la 4-a de februaro, kaj la 4-a de marto, ĉiam de 14-a ĝis 16-a. Prefere anoncu vian partoprenon telefone al la animatoro Marc Demonty,
tel..: 02 / 569 31 33

GENT – La Progreso (http://www.esperanto.be/gent)
Clubvergadering in ons lokaal La Progreso, Peter Benoitlaan, 117, 9050 Gentbrugge: Iedere vierde vrijdag van de maand om 20.00 uur is er een clubvergadering. I Inlichtingen bij Katja Lödör, tel. 09 / 230 16 77.
Vrijdag 27 januari: Jaarvergadering met drankje en hapjes.
Vrijdag 24 februari: Ben Indestege over "De Krim en de Tataren""

KALMTHOUT- La Erikejo (http://users.telenet.be/La.Erikejo/index.htm)
Bijeenkomsten in het Parochiecentrum van Heide, elke donderdag van de maand tussen 19.30 uur en 21.30 uur.
Donderdag 19 januari: Kasverslag en jaarverslag. Verkiezing nieuw bestuur. Nadien vergast Mireille ons op een lezing over haar vakantie (samen met echtgenoot Willy) op een Esperanto-zeilboot nabij het Italiaanse Genua, in juni 2016.
Donderdag 16 februari: Ward Kusters heeft het over een onderwerp dat ons vertrouwd lijkt, maar waarover we waarschijnlijk te weinig weten. Zijn lezing heeft als titel : "La Belga Kompromiso"/"Het Belgisch compromis".

KORTRIJK- Koninklijke Esperantogroep La Konkordo (www.esperanto-kortrijk.info)
Bijeenkomsten in het Groeningenheem, Passionistenlaan 1 te Kortrijk elke vierde dinsdag van de maand van 19.30 uur tot 21.30 uur. Indien de vierde dinsdag een feestdag is, dan op de derde dinsdag.
Meer info: piet.glorieux@gmail.com

LEUVEN – Vespero 3000 (esperanto3000.be)
Bijeenkomsten in het Cultureel Centrum Romaanse Poort, Brusselsestraat 63, 3000 Leuven, tweede woensdag van de maand om 19.45 uur; de lezingen beginnen om 20.00 uur.
11 januari: Discussie over "Nia utopio"/"Onze utopie". Wat te denken over het boek?

OOSTENDE -La Konko (flandrio@hotmail.be of 059 702914))
In Ontmoetingscentrum De Boeie, Kerkstraat 35.
Conversatienamiddagen : elke maandag 14.30 uur tot 16.30 uur (niet op 2 januari).
Maandag 9 jan om 17 uur: Algemene vergadering
Maandag 23 jan om 17 uur: Voordracht "Roemenië" door Anne Brabant.
Conversatieavonden : maandag 13 februari, 13 en 27 maart om 17.00 uur.

PEER - Limburga Esperanto-ascocio
Volgende activiteiten in het Cultuurcentrum 't Poorthuis, Zuidervest 2A Peer:
Maandag 26 januari om 20.00 uur: Quiz onder leiding van An Olyslagers.
Maandag 23 februari om 20.00 uur: Tonnie Van Kessel neemt de correlatieven onder de loep.
Start nieuwe *basiscursus Esperanto*: vanaf woensdag 11 januari, van 9.30 uur tot 11.30 uur in het Cultuurcentrum 't Poorthuis. Inschrijven via
henri.schutters@skynet.be.

TIENEN – La Hirundo (www.lahirundo.be)
Info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen,
tel.: 016 / 81 52 46 of bert.boon@skynet.be of post@lahirundo.be.
Bijeenkomst (Vespero): elke laatste maandag van de maand (behalve juli en augustus). Programma op aanvraag.

VERDAJ SKOLTOJ (**www.verdajskoltoj.net)**)
Organiseren diverse evenementen zoals weekends en het befaamde PEKO (Printempa EsperantoKunvenO) met tal van activiteiten en een nationaal en internationaal deelnemersveld.
Dit jaar gaat PEKO door in Amougies (bij Ronse) van *vrijdag 24 t.e.m. zondag 26 maart*.
Info en inschrijving via http://www.verdajskoltoj.net/peko

Organizas diversajn eventojn kiel semajnfinojn por junulojn kaj la famkonatan PEKOn (Printempa EsperantoKunvenO) kun amaso da aktivecoj kaj nacia kaj internacia partoprenantaro.
Ĉi-jare PEKO okazos en Amougies (inter Bruselo kaj Lillo-Francio) de vendredo la 24a ĝis dimanĉo la 26a de marto.
Informoj kaj aliĝilo ĉe http://www.verdajskoltoj.net/peko

ISSN - 0772 - 540 afgiftekantoor Antwerpen X
Tweemaandelijks tijdschrift
p/a Vlaamse Esperantobond
Lange Beeldekensstraat 169 - BE- 2060 Antwerpen

Contactadressen in Nederland

http://www.esperanto-nederland.nl/ned/regionale-groepen.php

ALKMAAR
Marijke Lathouwers, Kruiszwin 1205 NL-1788 LE Den Helder
tel. +31(0)223-643781, esperanto.alkmaar@gmail.com

EINDHOVEN
Jeannette Bosse Veld, Montgomerylaan 361 NL-5612 BH Eindhoven,
tel.+31(0)402 113 344, jeannette.bosse@tiscali.nl

NOORD-NEDERLAND
Nelly Kiel-Klunder, G. Sterringastraat 60 NL-9728 VV Groningen,
tel. +31(0)505 251 436, nrkielklunder@hotmail.com

HAARLEM
Corrie Kwantes, Marnixstraat 57 NL-2023 RB Haarlem,
tel. +31(0)235 276 561

HELMOND
Toine Gremmen, Nassaustraat 3 NL-5707 HL Helmond,
tel. +31(0)492 544 472, info@twangremmen.nl

NIJMEGEN
Klubo Zamenhof ,Jan Bemelmans, Zwanenveld 2287
NL-6538 PS Nijmegen, tel. +31(0)243 882 926

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra EsperantoLigo
Lange Beeldekensstraat 169, BE- 2060 Antwerpen, tel. 03 / 234 34 00
info@fel.esperanto.be, www.esperanto.be

ILEI-Belgio (Esperanto leraars): Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 / 36 23 65, marc.cuffez@telenet.be

Esperanto Scoutsvereniging/Skolta EsperantoLigo (SEL)
Stein Hautekees, Rue des Rèches 20, B-5530 Yvoir,
post@sel-belgio.be , www.sel-belgio.be

Verdaj Skoltoj
ruelle de Thuin 20, B-6540 Lobbes, tel. 071 / 16 53 95 kaj 0485 / 517 552; info@verdajskoltoj.net, www.verdajskoltoj.net

Association pour l'Esperanto,
p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B6001 Charleroi (Marcinelle), tel. + fax: 071 / 43 14 13, mardelforge@brutele.be, http://esperanto-wallonie.be/

Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorwegesperantisten),
Lucien De Sutter, Stockholmstraat 49 bus 2, 8400 Oostende,
tel. 059 / 50 18 25

Esperanto Nederland, secretaris, p/a Ineke Emmelkamp
Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, tel. 050 / 571 88 42,
info@esperanto-info.nl

Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL3015 BJ Rotterdam,
tel.: 00 31 / 10 436 10 44, uea@inter.nl.net

Bestuursleden van FEL

Voorzitter:	Ivo Vercammen
Ondervoorzitter:	André Staes
Secretaris:	Nicky Janssen
Penningmeester:	Marc Cuffez
Bestuursleden:	Griet Symoens, Cyreen Knockaert, Eddy Van den Bosch, Henri Schutters

Contactadressen in Vlaanderen

ANTWERPEN
Esperanto-Antwerpen, p/a Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen,
tel. 03 / 234 34 00, esperanto-antwerpen@esperanto.be
La Verda Stelo: jakvoschram@telenet.be

BRUGGE
Paco kaj justeco, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, 8310 Brugge,
tel. 050 / 67 51 78, heidi.goes@gmail.com

BRUSSEL
Françoise Pellegrin, Eiklaan 14, 1640 St-Genesius-Rode,
fransuaz@esperantobruselo.org, tel. +32 2 358 27 28
Laurent Loisse, Tir-aux-Pigeons 95 1150 Bruxelles,
tel. 02 / 770 11 71, sekretario@esperantobruselo.org

GENT
La Progreso, Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge,
tel. 09 / 230 16 77, gent@esperanto.be

KALMTHOUT
La Erikejo, Mireille Smet-Storms, Dogulaslaan 14, 2950 Kapellen,
tel.: 03 / 666 83 19, mireillestorms@hotmail.com

KORTRIJK
La Konkordo, Piet Glorieux, Pastoor Blanckestraat 8 bus 0201,
8610 Kortemark, tel.: 051 / 62 39 28, piet.glorieux@gmail.com,
Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk,
tel. 056 20 07 96, esperantokortrijk@hotmail.com

LEUVEN
Esperanto 3000, Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille,
tel. 010 / 86 01 12, goris.r@skynet.be

LIMBURG
Limburgse Esperantovereniging
Henri Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer,
tel. 011 / 63 55 92, henri.schutters@skynet.be

DILBEEK
Lydia Buyst, tel. 054 / 33 01 51, lydia.buyst@scarlet.be

OOSTENDE
La Konko, Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende,
tel. 0486 / 36 23 65 (gsm), marc.cuffez@telenet.be

ROESELARE / TIELT zie **KORTRIJK**

TIENEN
La Hirundo <http://www.lahirundo.be> Info: Bert Boon,
Merelhof 8, 3300 Tienen, tel. en fax: 016 / 81 52 46, post@lahirundo.be

TURNHOUT
Maria Dom, Tuinbouwstraat 14, 2300 Turnhout,
tel. 014 / 41 72 92, de.groot-dom@telenet.be

Met steun van de Vlaamse Gemeenschap: giften van minstens 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar van belastbaar inkomen